

СЕРТИФІКАЦІЙНА РОБОТА З ХІМІЇ

Час виконання – 150 хвилин

Робота містить 52 завдання різних форм. Відповіді до завдань Ви маєте позначити в бланку *A*.

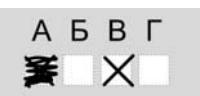
Результат виконання всіх завдань сертифікаційної роботи буде зараховано як результат **державної підсумкової атестації** та використано під час **прийому до закладів вищої освіти**.

Інструкція щодо роботи в зошиті

- Правила виконання зазначено перед завданнями кожної нової форми.
- Відповідайте лише після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
- За необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
- Намагайтесь виконати всі завдання.
- Ви можете скористатися таблицями 1–4: «Періодична система хімічних елементів», «Розчинність основ, кислот, амфотерних гідроксидів і солей у воді за 20–25 °C», «Ряд активності металів», які наведено на сторінках 2, 15, 16 цього зошита. Для зручності користування цими таблицями відокремте, відрівавши, відповідні сторінки тестового зошита.

Інструкція щодо заповнення бланка відповідей *A*

- У бланк *A* записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
- Відповіді вписуйте чітко, згідно з вимогами інструкції доожної форми завдань.
- Неправильно позначені, підчищені відповіді в бланку *A* буде зараховано як помилкові.
- Якщо Ви позначили відповідь до якогось із завдань 1–38 в бланку *A* неправильно, то можете виправити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

- Якщо Ви записали відповідь до якогось із завдань 39–52 неправильно, то можете виправити її, записавши новий варіант відповіді в спеціально відведеному місці бланка *A*.
- Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних у бланку *A*.

Ознайомившись з інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 16.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці бланка *A* так:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
X														

Зичимо Вам успіху!

Таблиця 1. Періодична система хімічних елементів (коротка форма)

Періоди	Групи																		VIII	b	a	He	2
	a	I	b	a	II	b	a	III	b	a	IV	b	a	V	b	a	VI	b	a	VII	b	a	
1	H	1																					
2	Li	3	Be	4	B	5	C	6	N	7	O	8	F	9	Ne	10							
3	Na	11	Mg	12	Al	13	Si	14	P	15	S	16	Cl	17	Ar	18							
4	K	19	Ca	20	Sc	22	Ti	23	V	24	Cr	25	Mn	26	Fe	27	Co	28	Ni				
	39,098	40,078(4)	44,956	47,867	50,942	51,996	54,938	55,845(2)	58,933	58,933	58,933	58,933	58,933	58,933	58,933	58,933	58,933	58,933	58,933	58,933	58,933	58,933	
5	29	Cu	30	Zn	Ga	31	Ge	32	As	33	Se	34	Br	35	Kr	36							
	63,546(3)	65,38(2)	69,723	72,630(8)	74,922	78,971(8)	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	79,904	
6	Rb	37	Sr	38	Y	40	Zr	41	Nb	42	Mo	43	Tc	44	Ru	45	Rh	46	Pd				
	85,468	87,62	88,906	91,224(2)	92,906	95,95	92,906	95,95	92,906	95,95	92,906	95,95	92,906	95,95	92,906	95,95	92,906	95,95	92,906	95,95	92,906	95,95	
7	47	Ag	48	Cd	In	49	Sr	50	Sb	51	Te	52	I	53	Xe	54							
	107,87	112,41	114,82	118,71	121,76	121,76	127,60(3)	127,60(3)	127,60(3)	127,60(3)	127,60(3)	127,60(3)	126,90	126,90	126,90	126,90	126,90	126,90	126,90	126,90	126,90	126,90	126,90
8	Cs	55	Ba	56	La*	72	Hf	73	Ta	74	W	75	Re	76	Os	77	Ir	78	Pt				
	132,91	137,33	138,91	178,49(2)	180,95	180,95	183,84	183,84	183,84	183,84	183,84	183,84	186,21	186,21	186,21	186,21	186,21	186,21	186,21	186,21	186,21	186,21	
9	79	Au	80	Hg	Tl	81	Pb	82	Bi	83	Po	84	At	85	Rn	86							
	196,97	200,59	204,38	207,2	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	208,98	
10	Fr	87	Ra	88	Ac**	104	Rf	105	Db	106	Sg	107	Bh	108	Hs	109	Mt	110	Ds				
11	111	Rg	112	Cn	Nh	113	Fl	114	Mc	115	Lv	116	Ts	117	Og	118							
	Винц оксиди	E ₂ O	EO	E ₂ O ₃	E ₂ O ₂	E ₂ O ₅	E ₂ O ₆	E ₂ O ₇	E ₂ O ₈	E ₂ O ₉	E ₂ O ₁₀	E ₂ O ₁₁	E ₂ O ₁₂	E ₂ O ₁₃	E ₂ O ₁₄	E ₂ O ₁₅	E ₂ O ₁₆	E ₂ O ₁₇	E ₂ O ₁₈	E ₂ O ₁₉	E ₂ O ₂₀	E ₂ O ₂₁	
	Леткі сполуки з Гідрогеном																						

Завдання 1–34 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп’ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

1. На якому з рисунків схематично зображенено суміш двох складних речовин?

A	B	V	Г

2. Атоми та іони – структурні частинки речовин. У якому рядку наведено склад простого катіона?

	Кількість		
	протонів	нейtronів	електронів
A	a	$a + 1$	a
Б	b	b	$b + 2$
В	c	$c + 1$	$c + 1$
Г	$d + 2$	$d + 2$	d

3. Укажіть символ хімічного елемента, в атомі якого на два електрони менше, ніж у бромід-аніоні.

- A As
B Se
В Kr
Г Rb

4. Проаналізуйте рівняння оборотних реакцій, які відбуваються в закритих системах і перебувають у стані хімічної рівноваги. Для якої реакції зниження тиску приведе до зміщення хімічної рівноваги ПРАВОРУЧ?

- A $\text{CO}(\text{г}) + \text{Cl}_2(\text{г}) \rightleftharpoons \text{COCl}_2(\text{г})$
Б $2\text{SO}_2(\text{г}) + \text{O}_2(\text{г}) \rightleftharpoons 2\text{SO}_3(\text{г})$
В $\text{CH}_4(\text{г}) + \text{H}_2\text{O}(\text{г}) \rightleftharpoons \text{CO}(\text{г}) + 3\text{H}_2(\text{г})$
Г $4\text{HCl}(\text{г}) + \text{O}_2(\text{г}) \rightleftharpoons 2\text{Cl}_2(\text{г}) + 2\text{H}_2\text{O}(\text{г})$

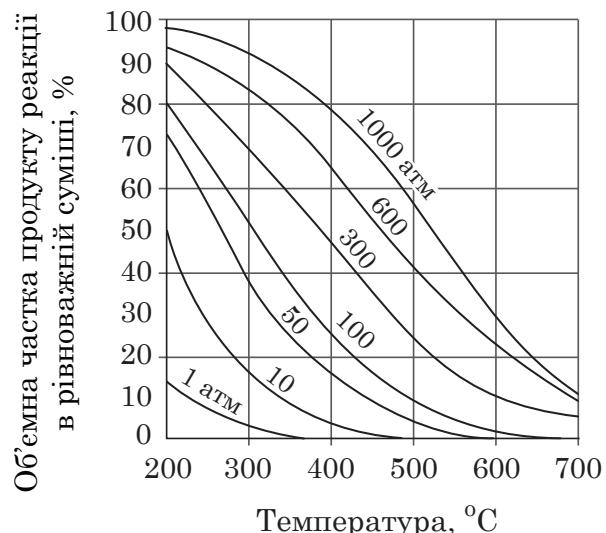
5. Валентність Нітрогену й кількість ковалентних зв'язків у іоні амонію, утворених за обмінним і донорно-акцепторним механізмами, наведено в рядку

Валентність Нітрогену	Кількість ковалентних зв'язків, утворених за механізмами	
	обмінним	донорно-акцепторним
A	III	3 0
B	III	2 1
C	IV	3 1
D	IV	4 0

6. Реакцією між двома газуватими речовинами синтезують один газуватий продукт. Ця реакція є оборотною. Її проводили в закритому реакторі, узявши реагенти в об'ємному співвідношенні, що відповідає коефіцієнтам у хімічному рівнянні. Проаналізуйте графіки залежності об'ємної частки (%) продукту реакції в рівноважній газуватій суміші від температури за різних значень тиску (див. рисунок) і вкажіть правильне твердження.

Реакція синтезу газуватого продукту відбувається зі

- A** зменшенням об'єму, є екзотермічною
- B** збільшенням об'єму, є ендотермічною
- C** збільшенням об'єму, є екзотермічною
- D** зменшенням об'єму, є ендотермічною

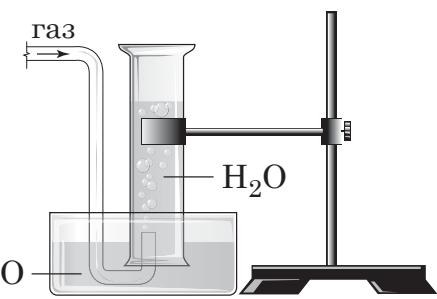

7. Формули солей, для яких правильно зазначено середовище її розбавленого водного розчину, наведено в рядку

	Середовище водного розчину солі		
	кисле	нейтральне	лужне
A	NH_4Cl	Na_2CO_3	NaCl
B	Na_2CO_3	NH_4Cl	NaCl
C	NH_4Cl	NaCl	Na_2CO_3
D	Na_2CO_3	NaCl	NH_4Cl

8. Укажіть назву газу, який збирають у спосіб, схематично зображеній на рисунку.

- А нітроген(IV) оксид
- Б гідроген хлорид
- В амоніак
- Г кисень

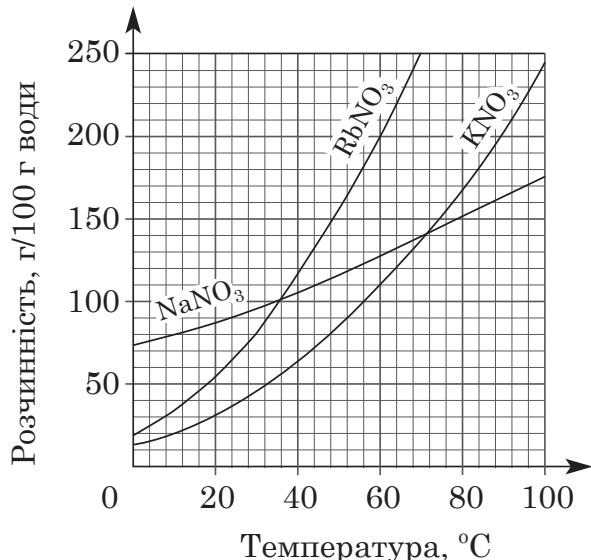
9. Розчинність нітратів Натрію, Калію і Рубідію у воді залежить від температури (див. рисунок).

Проаналізуйте твердження, використавши наведені графічні дані.

- I. За температури 40 °C розчинність NaNO_3 більша за розчинність KNO_3 .
- II. За температури 20 °C розчинність RbNO_3 найбільша.

Чи є поміж них правильні?

- А правильне лише I
- Б правильне лише II
- В обидва правильні
- Г немає правильних

10. Укажіть ступені окиснення Нітрогену в речовині, формула якої NH_4NO_3 .

- А +4 та +5
- Б -4 та +3
- В +3 та +3
- Г -3 та +5

11. Укажіть формулу сполуки, у якій Сульфур може виявляти як окисні, так і відновні властивості в хімічних реакціях.

- А H_2SO_4
- Б SO_3
- В SO_2
- Г H_2S

12. Водний розчин солі X розділили на дві пробірки. У першу добавили водний розчин барій хлориду, унаслідок чого утворився осад. А в другу пробірку – кілька крапель водно-спиртового розчину фенолфталейну. У ній індикатор набув малинового кольору. Укажіть формулу солі X.

- А ZnSO_4
- Б Na_2SO_4
- В NH_4NO_3
- Г Na_2SiO_3

- 13.** Для добування брому з водного розчину калій броміду потрібно використати речовину, формула якої
- A** H_2
B Cl_2
C N_2
D I_2
- 14.** У посудину з водою помістили шматочок натрію. Унаслідок цього відбулася бурхлива реакція з виділенням безбарвного займистого газу.
Укажіть ПОМИЛКОВЕ твердження щодо цієї реакції.
- A** Для якісного виявлення газу – одного з продуктів реакції – потрібно використати вапняну воду.
B Щоби дослідити середовище розчину, який утворився в посудині після реакції, можна використати фенолфталеїн.
C Атоми Натрію віддають електрони з утворенням катіонів.
D Ця реакція є екзотермічною.
- 15.** У водний розчин солі **X** занурили кадміеву пластинку. Згодом її вийняли, висушили й зважили. Маса пластинки збільшилася. Укажіть формулу солі **X**.
- A** BaCl_2
B SnCl_2
C NiCl_2
D CuCl_2
- 16.** Ферум(II) хлорид утворюється внаслідок реакції між двома речовинами, формули яких
- 1 Fe і Cl_2
2 Fe і HCl
3 FeCl_3 і Fe
4 Fe_2O_3 і HCl
- Варіанти відповіді:
- A** 1, 4
B 2, 3
C 2, 4
D 3, 4
- 17.** ПОМИЛКОВЕ твердження наведено в рядку
- A** Алюміній гідроксид за нагрівання розкладається.
B Алюміній може відновлювати катіони H^+ з водного розчину.
C Оксид і гідроксид Алюмінію виявляють амфотерні властивості.
D Алюміній гідроксид добувають реакцією алюміній оксиду з водою.

18. Які оксиди реагують між собою?

- А Na_2O і P_2O_5
- Б CaO і Na_2O
- В CO_2 і P_2O_5
- Г SiO_2 і CO_2

19. Барій хлорид розчинили у воді. Для підтвердження якісного складу цієї солі потрібно використати водні розчини речовин, формули яких

- А K_2SO_4 і NaNO_3
- Б K_2SO_4 і AgNO_3
- В KNO_3 і AgNO_3
- Г KNO_3 і Na_2S

20. У якому рядку формули солей записано в такій послідовності: барій дигідрогенортофосфат, барій гідрогенортофосфат, барій ортофосфат?

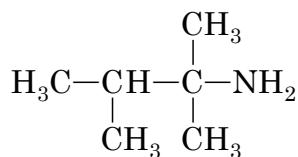
- А BaHPO_4 , $\text{Ba}_3(\text{PO}_4)_2$, $\text{Ba}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$
- Б $\text{Ba}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$, BaHPO_4 , $\text{Ba}_3(\text{PO}_4)_2$
- В BaHPO_4 , $\text{Ba}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$, $\text{Ba}_3(\text{PO}_4)_2$
- Г $\text{Ba}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$, $\text{Ba}_3(\text{PO}_4)_2$, BaHPO_4

21. Потрібно визначити, у якій із трьох пронумерованих пробірок міститься водний розчин магній хлориду, у якій – цинк хлориду, а в якій – натрій хлориду. У кожну пробірку добавляли краплями водний розчин калій гідроксиду. У пробірках 1 і 3 утворився осад, а в пробірці 2 змін не було. Потім до осадів у пробірках 1 і 3 добавили надлишок розчину лугу. Спостерігали швидке розчинення осаду в пробірці 3. У пробірці 1 осад не розчинився.
У якому рядку таблиці записано правильний висновок, зроблений за результатами дослідів?

	Пробірки		
	1	2	3
А	MgCl_2	NaCl	ZnCl_2
Б	ZnCl_2	MgCl_2	NaCl
В	MgCl_2	ZnCl_2	NaCl
Г	ZnCl_2	NaCl	MgCl_2

22. Укажіть назву за номенклатурою IUPAC речовини, структурну формулу якої наведено.

- А 1,1,2-тритетилпропан-1-амін
- Б 2,3,3-тритетилпропан-3-амін
- В 2,3-диметилбутан-3-амін
- Г 2,3-диметилбутан-2-амін

23. Укажіть рядок, де цифри, якими пронумеровано назви алканів, розташовано за зменшенням їхніх температур кипіння. Візьміть до уваги закономірності зміни температури кипіння в гомологічному ряду насыщених вуглеводнів нерозгалуженої будови. Зважте на те, що температура кипіння ізомерних алканів зменшується зі збільшенням розгалуженості карбонового ланцюга.

- 1 гексан
- 2 гептан
- 3 2-метилпентан
- 4 2,2-диметилбутан

Варіанти відповіді:

- A** 1, 2, 3, 4
- B** 2, 1, 3, 4
- V** 3, 4, 1, 2
- G** 4, 3, 2, 1

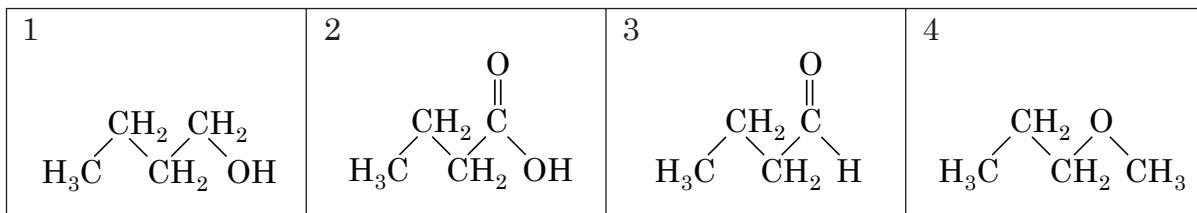
24. До того самого гомологічного ряду належать вуглеводні, назви яких наведено в рядку

- A** гекс-1-ен і бензен
- B** пент-1-ен і гекс-1-ин
- V** пент-1-ен і гекс-1-ен
- G** гекс-1-ен і циклогексан

25. Укажіть правильне твердження щодо етену.

- A** належить до гомологічного ряду алкінів
- B** продуктом його каталітичної гідратації є етаналь
- V** добувають гідролізом речовини, формула якої CaC_2
- G** окиснюється калій перманганатом у водному розчині

26. Проаналізуйте будову речовин, структурні формули яких наведено.

Укажіть ПОМИЛКОВЕ твердження щодо них.

- A** Відновленням речовини 3 можна добути речовину 1.
- B** У речовин 1 і 4 одинаковий якісний і кількісний склад.
- V** Речовина 2 взаємодіє з натрій гідроксидом.
- G** Речовина 4 належить до естерів.

27. Укажіть продукт дегідратації етанолу.

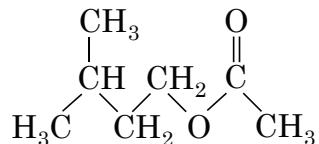
- A** етаналь
- B** етин
- V** етен
- G** етан

28. Речовина **X** реагує зі свіжоосадженим за надлишку лугу купрум(II) гідроксидом, унаслідок чого утворюється прозорий розчин темно-синього кольору. Також речовина **X** вступає в реакцію «срібного дзеркала» з амоніачним розчином аргентум(I) оксиду за нагрівання. Укажіть формулу речовини **X**.

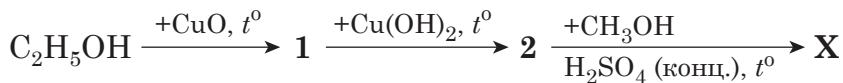
A	B	V	Г
$\begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{C} \\ \\ \text{H}-\text{C}-\text{H} \\ \\ \text{H}-\text{C}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{H}-\text{C}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{C} \\ \\ \text{H}-\text{C}-\text{H} \\ \\ \text{H}-\text{C}-\text{OH} \\ \\ \text{H}-\text{C}-\text{OH} \\ \\ \text{H}-\text{C}-\text{OH} \\ \\ \text{CH}_2\text{OH} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{C} \\ \\ \text{C}_6\text{H}_5 \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{H}_2\text{C}-\text{OH} \\ \\ \text{HC}-\text{OH} \\ \\ \text{H}_2\text{C}-\text{OH} \end{array}$

29. Унаслідок кислотного гідролізу речовини, структурну формулу якої наведено, утворюються

- A етанова кислота й 3-метилбутан-1-ол
 B 3-метилбутанова кислота й етанол
 В етанова кислота й пентан-1-ол
 Г пентанова кислота й етанол

30. Укажіть формулу речовини **X** у схемі перетворень:

A	B	V	Г
$\text{H}_3\text{C}-\text{C}(=\text{O})-\text{O}-\text{C}_2\text{H}_5$	$\text{C}_2\text{H}_5-\text{O}-\text{CH}_3$	$\text{H}-\text{C}(=\text{O})-\text{O}-\text{C}_2\text{H}_5$	$\text{H}_3\text{C}-\text{C}(=\text{O})-\text{O}-\text{CH}_3$

31. У таблиці наведено структурні формули двох амінокислот й утвореного ними трипептиду. Укажіть послідовність фрагментів амінокислот у цьому трипептиді.

- A глі–ала–глі
 B глі–глі–ала
 В ала–ала–глі
 Г ала–глі–ала

Структурна формула		
амінокислоти		трипептиду
гліцину (глі)	аланіну (ала)	
$\begin{array}{c} \text{CH}_2\text{OH} \\ \\ \text{H}_2\text{N}-\text{C} \\ \\ \text{O} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{CH} \\ \\ \text{H}_2\text{N}-\text{C} \\ \\ \text{O} \\ \\ \text{OH} \end{array}$	$\begin{array}{ccccccc} & & & \text{O} & & \text{O} & \\ & & & & & & \\ & & & \text{NH} & & \text{C} & \\ & & & & & & \\ & & & \text{H}_3\text{C} & & \text{CH}_3 & \\ & & & & & & \\ & & & \text{NH}_2 & & \text{CH}_2\text{OH} & \\ & & & & & & \\ & & & \text{O} & & \text{O} & \end{array}$

32. Проаналізуйте твердження.

- 1 Бенzen належить до вуглеводнів циклічної будови.
- 2 Бенzen і циклогексан належать до одного гомологічного ряду.
- 3 Кatalітичним дегідруванням циклогексану можна добути бенzen.
- 4 Бенzen, на відміну від гексану, взаємодіє з бромною водою.
- 5 Гексан і циклогексан є структурними ізомерами.
- 6 Гексан вступає в реакцію ізомеризації.

Правильні з-поміж них лише

- A** 1, 3, 5
B 1, 3, 6
C 2, 4, 5
D 2, 4, 6

33. ПОМИЛКОВЕ твердження щодо фенолу наведено в рядку

- A** його молекулярна формула C_6H_6O
B належить до ненасичених одноатомних спиртів
C на відміну від бенzenу взаємодіє з бромною водою
D у воді виявляє сильніші кислотні властивості, ніж етанол

34. На лабораторному столі є нагрівач, тримач для пробірок, штатив із чистими порожніми пробірками й реактиви А – Г.

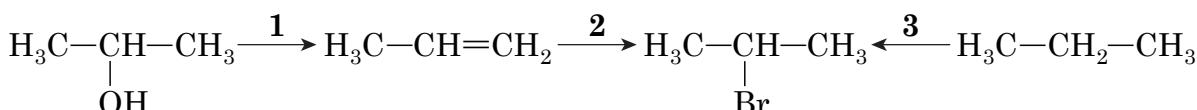
Який з реактивів потрібно використати, щоб експериментально розрізнати вміст трьох пронумерованих склянок з водними розчинами етанолу, гліцеролу й етаналю?

- A** водно-спиртовий розчин фенолфталеїну
B амоніачний розчин аргентум(I) оксиду
C свіжоосаджений купрум(II) гідроксид
D водний розчин натрій гідрогенкарбонату

У завданнях 35–38 до кожного з трьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в бланку А комп’ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

35. Увідповідніть перетворення, номер якого позначено цифрою над стрілкою, з типом хімічної реакції (А – Д).

- A** повне окиснення
B відщеплення
C ізомеризація
D приєднання
E заміщення

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					

36. До кожної речовини 1–3 доберіть один з її структурних ізомерів (А – Д).

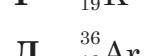
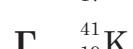
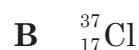
- 1 пентан
- 2 пент-1-ен
- 3 пент-1-ин

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					

A	B	V	G	D
$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{H}_2\text{C}=\text{CH}-\text{C}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{H}_3\text{C}-\text{C}-\text{C}\equiv\text{CH} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{H}_3\text{C}-\text{C}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{CH}_2 \\ \diagup \quad \diagdown \\ \text{H}_2\text{C} \quad \text{H}_2\text{C} \\ \diagdown \quad \diagup \\ \text{CH}_2 \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{CH}_2 \\ \diagup \quad \diagdown \\ \text{H}_2\text{C} \quad \text{HC}=\text{CH} \\ \diagdown \quad \diagup \\ \text{CH}_2 \end{array}$

37. Окрім ізотопів є частинки, які називають ізобарами та ізотонами. *Ізобари* – це атоми з тим самим нуклонним, але з різними протонними числами. А *ізотони* – це атоми з однаковою кількістю нейтронів, але з різною кількістю протонів. Проаналізуйте наведені нуклідні символи атомів А – Д. Доповніть кожне речення 1–3 однією з букв (А – Д) так, щоб утворилося правильне твердження.

- 1 Ізотопами є атоми А та ... .
- 2 Атоми Б та ... – це ізобари.
- 3 Ізотони – це атоми В та ... .

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					

38. У кожній з посудин 1–3 міститься водний розчин певної солі (А – Д). З ними провели такі досліди. Спочатку вміст кожної посудини розділили на дві пробірки: в одну добавили розбавлений водний розчин сульфатної кислоти, а в другу – водний розчин натрій гідроксиду. За наведеними в таблиці спостереженнями зробіть висновок щодо вмісту посудин 1–3.

		Реагенти, використані в дослідах	
		H_2SO_4	NaOH
Посудини	1	↑	—
	2	—	↓
	3	↓	—

Умовні позначення:

«↓» – утворення осаду;

«↑» – виділення газу;

«—» – змін не було.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					

Виконайте завдання 39–52. Одержані числові відповіді запишіть у зошиті та бланку А. Увага! Значення відносних атомних мас хімічних елементів під час обчислень округлюйте до ОДИНИЦЬ.

39. Обчисліть масу (г) етанолу кількістю речовини 5 моль.

Відповідь: _____

40. Обчисліть відносну густину карбон(ІІ) оксиду за гелієм.

Відповідь: _____

41. Обчисліть кількість речовини (моль) метану об'ємом 560 л (н. у.).

Відповідь: _____

42. Масова частка Карбону в насыченому одноатомному спирті ациклічної будови становить 75 %. Виведіть хімічну формулу спирту. У відповіді вкажіть його відносну молекулярну масу.

Відповідь: _____

43. Змішали два водні розчини з масовими частками сульфатної кислоти 20 % і 60 % відповідно. Унаслідок цього утворився розчин масою 200 г з масовою часткою кислоти 50 %. Обчисліть масу (г) узятого для змішування розчину з масовою часткою сульфатної кислоти 60 %.

Відповідь: _____

44. У воді масою 936 г розчинили газувату речовину X об'ємом 11,2 л (н. у.). Утворився розчин, у якому масова частка речовини X становила 6,4 %. Укажіть відносну молекулярну масу речовини X.

Відповідь: _____

- 45.** Перетворіть схему реакції $\text{NH}_3 + \text{O}_2 \rightarrow \text{NO} + \text{H}_2\text{O}$ на хімічне рівняння методом електронного балансу. Укажіть суму коефіцієнтів у цьому рівнянні.

Відповідь: _____

- 46.** На повне гідрування газуватої суміші об'ємом 10 л, що складається з етену й етину, потрібно витратити водень об'ємом 15 л. Обчисліть середню молярну масу (г/моль) суміші вуглеводнів (об'єми газів виміряно за однакових умов).

Відповідь: _____

- 47.** Для проведення реакції взято етанову кислоту масою 150 г й етанол у надлишку. Унаслідок цього добули етилетаноат масою 176 г. Обчисліть відносний вихід (%) естерау.

Відповідь: _____

- 48.** Продукти повного окиснення вуглеводню кількістю речовини 0,5 моль – карбон(IV) оксид об'ємом 44,8 л (н. у.) і вода масою 36 г. Виведіть молекулярну формулу вуглеводню. У відповіді запишіть число, що дорівнює сумі індексів у виведеній формулі.

Відповідь: _____

- 49.** На повне відновлення оксиду металічного елемента E_2O_3 масою 16 г витратили карбон(II) оксид об'ємом 6,72 л (н. у.). Обчисліть молярну масу (г/моль) добутого металу.

Відповідь: _____

- 50.** До суміші масою 40 г, що складалася з ацетиленіду та карбонату Кальцію, добавили хлоридну кислоту в кількості, необхідній для повної взаємодії реагентів. Газувату суміш, що утворилася, пропустили крізь склянку з бромною водою, узятою в надлишку. Унаслідок цього маса вмісту склянки збільшилася на 5,2 г. Обчисліть масову частку (%) кальцій ацетиленіду в суміші.

Відповідь: _____

- 51.** Унаслідок дегідрування етану утворилася газувата суміш етану, етену та водню. Її об'єм на 25 % більший від початкового об'єму етану (об'єми газів вимірюють за однакових умов). Обчисліть об'ємну частку (%) етану в газуватій суміші, що утворилася.

Відповідь: _____

- 52.** Суміш масою 140 г, що складалася з етену та карбон(II) оксиду, повністю спалили в надлишку кисню. Унаслідок цього утворився карбон(IV) оксид об'ємом 134,4 л (н. у.) Обчисліть масову частку (%) етену в суміші.

Відповідь: _____

Таблиця 2. Періодична система хімічних елементів (довгий формат)

Групи																		
He	Ia	IIa	IIIb	IVb	Vb	VIb	VIIb	VIIIb	VIIIb	Ib	IIb	IIIa	IVa	Va	VIa	VIIa	VIIIa	He
1	H 1 1,0079																	2 He 2 4,0026
2	Li 3 6,94	Be 4 9,0122																
3	Na 11 22,990	Mg 12 24,305																
4	K 19 39,098 40,078(4)	Ca 20 44,956	Sc 21 47,867	Ti 23 50,942	V 24 51,996	Cr 25 54,938	Mn 26 55,845(2)	Fe 27 58,933	Co 28 58,693	Ni 29 63,546(3)	Cu 30 65,38(2)	Zn 31 69,723	Ga 31 72,630(8)	Ge 32 74,922	As 33 78,971(8)	Se 34 79,904	Br 35 83,798(2)	
5	Rb 37 85,468 87,62	Sr 38 88,906	Y 40 91,224(2)	Zr 41 92,906	Nb 42 95,95	Mo 43 101,07(2)	Tc 44 102,91	Ru 45 106,42	Rh 46 107,87	Pd 47 112,41	Ag 48 114,82	Cd 49 118,71	In 50 121,76	Sn 51 127,60(3)	Te 52 126,90	I 53 131,29	Xe 54	
6	Cs 55 132,91 137,33	Ba 56 138,91	La* 57 178,49(2)	Hf 73 180,95	Ta 74 183,84	W 75 186,21	Re 76 190,23(3)	Os 77 192,22	Ir 78 195,08	Pt 79 196,97	Au 80 200,59	Hg 81 204,38	Tl 82 207,2	Pb 82 208,98	Bi 83 207,2	Po 84 208,98	At 85 207,2	Rn 86
7	Fr 87 Ra 88 89	Ac** Rf 105	Db 106 104	Sg 107 105	Bh 108 106	Hs 109 107	Mt 110 109	Ds 111 108	Rg 112 108	Cn 113 111	Nh 114 112	Mc 115 113	Lv 116 114	Ts 117 115	Og 118 116			
* Лантаноїди																		
58 Ce 59 Pr 60 Nd 61 Pm 62 Sm 63 Eu 64 Gd 65 Tb 66 Dy 67 Ho 68 Er 69 Tm 70 Yb 71 Lu																		
140,12 140,91 144,24 150,36(2) 151,96 157,25(3) 158,93 162,50 164,93 167,26 168,93 173,05 174,97																		
** Актиноїди																		
90 Th 91 Pa 92 U 93 Np 94 Pu 95 Am 96 Cf 97 Bk 98 Cf 99 Es 100 Fm 101 Md 102 No 103 Lr																		
232,04 231,04 238,03																		

Таблиця 3. Розчинність основ, кислот, амфотерних гідроксидів і солей у воді за 20–25 °C

Аніони	Катіони																		
	H ⁺	NH ₄ ⁺	Li ⁺	Na ⁺	K ⁺	Mg ²⁺	Ca ²⁺	Ba ²⁺	Al ³⁺	Cr ³⁺	Zn ²⁺	Mn ²⁺	Fe ²⁺	Fe ³⁺	Pb ²⁺	Cu ²⁺	Ni ²⁺	Ag ⁺	Hg ²⁺
OH ⁻	P	P	P	P	M	M	P	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	—	—
F ⁻	P	P	M	P	M	M	P	P	P	P	P	M	H	M	P	P	P	P	#
Cl ⁻	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	M	P	P	H	P
Br ⁻	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	M	P	P	H	M
I ⁻	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	—	M	—	P	H
S ²⁻	P	P	P	P	#	#	P	#	#	H	H	H	H	#	H	H	H	H	H
SO ₃ ²⁻	P	P	P	P	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	—	M	—	M	#
SO ₄ ²⁻	P	P	P	P	M	H	P	P	P	P	P	P	P	P	M	P	P	M	P
NO ₃ ⁻	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
PO ₄ ³⁻	P	P	M	P	M	H	H	H	H	H	M	H	H	H	#	H	H	#	#
CO ₃ ²⁻	P	P	P	P	P	M	H	H	—	H	H	H	H	—	H	#	M	M	—
SiO ₃ ²⁻	H	—	H	P	P	H	H	H	—	H	H	H	H	—	H	—	H	H	—
CH ₃ COO ⁻	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	—	P	P	P	P	P

Умовні позначення: «P» – розчинна речовина (розчинність понад 1 г речовини в 100 г води);

«M» – малорозчинна речовина (розчинність від 1 г до 0,001 г речовини в 100 г води);

«H» – практично нерозчинна речовина (розчинність менше 0,001 г речовини в 100 г води);

«—» – речовина не існує;

«#» – речовина існує, але реагує з водою (її розчинність визначити не можна).

Таблиця 4. Ряд активності металів

Li	K	Ba	Sr	Ca	Na	Mg	Be	Al	Mn	Cr	Zn	Fe	Cd	Ni	Sn	Pb	(H ₂)	Bi	Cu	Ag	Hg	Pt	Au